

Satversmes tiesa

Preses relīze

Lieta Nr. 2021-03-03

19.01.2021.

Ierosināta lieta par normām, kas noteica kompensāciju, ko enerģijas lietotājs maksā dabasgāzes lietošanas noteikumu pārkāpuma gadījumā

Satversmes tiesas 1. kolēģija 2021. gada 15. janvārī ierosināja lietu “Par Ministru kabineta 2017. gada 7. februāra noteikumu Nr. 78 “Dabasgāzes tirdzniecības un lietošanas noteikumi” 88.1. apakšpunkta un 89. punkta (redakcijā, kas bija spēkā līdz 2020. gada 24. janvārim) atbilstību Latvijas Republikas Satversmes 64. un 105. pantam un Enerģētikas likuma 107. panta septītajai daļai”.

APSTRĪDĒTĀS NORMAS

Ministru kabineta 2017. gada 7. februāra noteikumu Nr. 78 “Dabasgāzes tirdzniecības un lietošanas noteikumi” redakcijā, kas bija spēkā līdz 2020. gada 24. martam, (turpmāk – Noteikumi Nr. 78) 88.1. apakšpunkts:

“Šo noteikumu 87. punktā minētā pārkāpuma dēļ sistēmas operators patērētās dabasgāzes daudzumu aprēķina šādi: lietotājam, kas nav māsājniecības lietotājs, – pamatojoties uz lietotājam atļauto maksimālo slodzi vai lietotāja dabasgāzes iekārtu un aparātu maksimālo iespējamo slodzi, ja tā pārsniedz lietotājam atļauto maksimālo slodzi.”

Noteikumu Nr. 78 89. punkts:

“Ja izdarīts šo noteikumu 87. punktā minētais pārkāpums, sadales sistēmas operators veic pārrēķinu par izlietoto dabasgāzi un sadales sistēmas pakalpojumiem dubultā apmērā atbilstoši šo noteikumu 88. punktam, atskaitot ar komercuzskaites mēraparātu uzskaitīto dabasgāzes daudzumu periodā, kurā samazināts patērētās dabasgāzes uzskaitītais daudzums, un dabasgāzes cenu nosakot pēdējās garantētās piegādes cenas apmērā pārkāpuma fakta konstatācijas mēnesī. Pamatojoties uz veikto izlietotās dabasgāzes pārrēķinu, sistēmas operators izraksta lietotājam rēķinu, kurā norāda izlietotās dabasgāzes pārrēķinu un samaksas termiņu. Lietotājam ir pienākums laikus un pilnā apmērā norēķināties ar sadales sistēmas operatoru.”

AUGSTĀKA JURIDISKA SPĒKA NORMAS

- Latvijas Republikas Satversmes (turpmāk – Satversme) 64. pants: “Likumdošanas tiesības pieder Saeimai, kā arī tautai šīnī Satversmē paredzētā kārtībā un apmēros.”
- Satversmes 105. pants: “Ikvienam ir tiesības uz īpašumu. Īpašumu nedrīkst izmantot pretēji sabiedrības interesēm. Īpašuma tiesības var ierobežot vienīgi saskaņā ar likumu. Īpašuma piespiedu atsavināšana sabiedrības vajadzībām pieļaujama tikai izņēmuma gadījumos uz atsevišķa likuma pamata pret taisnīgu atlīdzību.”
- Enerģētikas likuma 107. panta septītā daļa: “Kārtību, kādā lietotājiem piegādā dabasgāzi un pārtrauc tās piegādi, dabasgāzes sistēmas drošas lietošanas prasības, tirgotāja, publiskā tirgotāja, sistēmas operatora, lietotāja un gazificētā objekta īpašnieka tiesības un pienākumus dabasgāzes piegādē un lietošanā, kārtību, kādā veicami norēķini par saņemtajiem pakalpojumiem, nokavējuma procentu apmēru, tirgotāju maiņas kārtību un lietotāju apgādi dabasgāzes piegādes traucējumu gadījumā, kā arī sašķīdrinātās dabasgāzes pakalpojuma sniegšanas kārtību nosaka Ministru kabinets.”

LIETAS FAKTI

Lieta ierosināta pēc Rīgas rajona tiesas pieteikuma. Tās tiesvedībā ir civillieta, kurā celta prasība par parāda piedziņu pret fizisku un juridisku personu – dabasgāzes lietotājiem, kas nav mājsaimniecības lietotāji. No pieteikuma izriet, ka apstrīdētās normas ir piemērojamas Pieteikuma iesniedzējas izskatīšanā esošajā lietā.

Pieteikuma iesniedzēja norāda, ka apstrīdētās Noteikumu Nr. 78 normas esot izdotas, pārkāpjot Enerģētikas likuma 107. panta septītajā daļā ietverto pilnvarojumu Ministru kabinetam. Turklāt pienākums veikt samaksu par dabasgāzi atbilstoši energoapgādes komersanta aprēķinam samazinot enerģijas lietotāja īpašumu, tādēļ tiekot aizskartas Pieteikuma iesniedzējas izskatīšanā esošajā lietā iesaistīto atbildētāju tiesības uz īpašumu. Šā pamattiesību ierobežojuma leģitīmie mērķi esot sasniedzami ar samērīgākiem līdzekļiem.

TIESAS PROCESS

Satversmes tiesa ir uzaicinājusi Saeimu līdz 2021. gada 15. martam iesniegt Satversmes tiesai atbildes rakstu ar lietas faktisko apstākļu izklāstu un juridisko pamatojumu.

Lietas sagatavošanas termiņš ir **2021. gada 15. jūnijs**. Par lietas izskatīšanas procesa veidu un datumu tiesa lemj pēc lietas sagatavošanas.

- Lietas sagatavošanas termiņš ir 2021. gada 15. jūnijs.

Par lietas izskatīšanas procesa veidu un datumu tiesa lemj pēc lietas sagatavošanas.

- Lēmums par lietas ierosināšanu pieejams šeit: https://www.satv.tiesa.gov.lv/wp-content/uploads/2021/01/2021-03-03_lemums_par_ierosinasanu.pdf

Relīze sagatavota, lai informētu sabiedrību par Satversmes tiesas darbu. Detalizētāka informācija par Satversmes tiesas aktualitātēm, ierosinātajām un izskatītajām lietām pieejama Satversmes tiesas mājaslapā www.satv.tiesa.gov.lv. Aicinām sekot līdzī informācijai arī tiesas *Twitter* kontā [@Satv_tiesa](https://twitter.com/Satv_tiesa) un tiesas *Youtube* [kanālā](#).

Zanda Meinarte

Satversmes tiesas

Sabiedrisko attiecību speciāliste

Zanda.Meinarte@satv.tiesa.gov.lv

67830759, 26393803

Video par Satversmes tiesu [šeit](#).

